

סיפורים נפלאים פרשת ויצא

באומרו זאת הוציא החייל שעון זהב מכיסו. "מפחד אני ליטלו עמי אל החזית ואין לי אדם אחר נאמן חוץ מכם. אני מפקיד אותנו בידיכם בתנאי שתשיבוהו לי אם אשוב לקחתו, אם לא אשוב, חלילה, יהא שלכם במתנה..." (במחשבה תחילה)

"ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה" (כח, י)

איתא במדרש (סח, ג) יש שהוא הולך אצל זיווגו ויש שזיווגו בא אצלו, יצחק בא זיווגו אצלו שנאמר (כד, סג) ויצא יצחק לשוח בשדה, יעקב הלך אצל זיווגו שנאמר ויצא יעקב מבאר שבע. כשהרה"ק רבי יעקב יצחק החוזה מלובלין ז"ע נשא אשה (בזו"ש), היתה החתונה אמורה להיות במדינה אחרת מעבר לגבול, ומפני שנתעורר איזה קושי בהפאספאר"ט שלו, לא נתנו לו רשות לעבור הגבול, והוצרכו לעשות החתונה באמצע הדרך. אמר הבדחן על חתונתו, ביצחק אבינו מצינו שזיווגו באה אצלו, וביעקב אבינו מצינו שהוא הלך אצל זיווגו, והיות ששמו של רבינו הוא 'יעקב יצחק', לכן חצי הדרך הלך הוא אצל זיווגו, וחצי הדרך באה זיווגו אצלו. (בישורון מלך)

"ויחבק לו וינשק לו" (כט, יג)

כאשר יעקב הלך לדרכו ולבן שב למקומו, כתוב "וינשק לבניו ולבנותיו" - ולא ליעקב, לפי שכאשר בא יעקב אל לבן חשב לבן בלבו שיש לו אבנים טובות ומרגליות מוסתרות בפיו, כמו שמביא רש"י בשם המדרש, ולכן נשק לו, אבל כאשר הלך יעקב ממנו, ידע כבר שאין לו, ועל כן לא ראה כל תועלת לנשקו ... (חפץ חיים)

"ויספר ללבן את כל הדברים האלה" (כט, יג)

כתב רש"י, "ויספר ללבן - שלא בא אלא מתוך אונס אחיו ושנטלו ממנו ממנו".

לעיל (פסוק יא) כתב רש"י: "ד"א לפי שבא בידיים ריקניות אמר אליעזר עבד אבי אבא היו בידינו נזמים וצמידים ומגדנות ואני אין בידי כלום. לפי שרדף אליפו בן עשו במצות אביו אחריו להורגו והשיגו ולפי שגדל אליפו בחיקו של יצחק משך ידו אל" מה אעשה לציווי של אבא אמר לו יעקב טול מה שבידי והעני חשוב כמת".

הגרמ"מ שולזינגר זצ"ל סיפר ששאל פעם את הסטייפלער, איזה מעלות צריך לחפש כשרוצים לבחור חתן, אמר לו הסטייפלער שכשבוחרים חתן, לא צריך לבדוק עילוי גדול, רק צריך לבדוק שלשה דברים, שיהיה לו מידות טובות, שיהיה מתמיד, ושיהיה לו שכל הישר, אבל לא צריך להיות גאון. וסימנך "משה" מ'ידות, ש'כל ישר וה'תמדה.

אמר הגרמ"מ שאלתי את הסטייפלער, אם יש לו שכל הישר, והוא גם מתמיד, למה צריך שיהיה לו מידות טובות? הרי התורה מעדנת את האדם! הרי ע"י תורה האדם מקבל מידות טובות. ענה לו הסטייפלער, אכן

"ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה" (כח, י)

בדרך כלל, אם עיקר המטרה של אדם היא להגיע למקום מסוים, לא מציינים מאיפה הגיע אלא רק לאן הגיע. לדוגמא: "פלוגי טס למזרח". אין זה משנה שהוא עזב את נס ציונה וטס למזרח. מאידך, אם המטרה של אותו אדם הייתה לעזוב מקום מסוים לא נצייין לאן עזב. לדוגמא: "פלוגי עזב את הבית בכעס". לא נצייין לאן עזב.

אצל יעקב אבינו גם נזכר שיצא מבאר שבע וגם שהלך לחרן, ומדוע?

התשובה נעוצה בכך שרבקה אמרה ליעקב בפרשה הקודמת: "הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך קום ברח לך אל לבן אחי חרנה" (כז, מב), אם כן, עיקר הכוונה היא לברוח מבאר שבע, אולם יצחק אומר ליעקב: "קום לך פדנה ארם וקח לך משם אשה מבנות לבן" ... (כח, ב) הרי שעיקר הכוונה ע"פ יצחק היא להגיע לחרן, לקחת אשה.

זהו שכתוב: "וישמע יעקב אל אביו ואל אמו" (כח, ז) קיים ציווי שניהם ולכן נאמר: "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה".

"ויצא יעקב מבאר שבע" (כח, י)

וברש"י יציאת צדיק מן המקום עושה רושם.

מעשה בהגה"ק רבי דוד שלמה אייבשיץ זצ"ל בעל ה"לבושי שרד", שהוצרך לעזוב את עיר רבנות סורוקה, מכיון שאנשי המקום התנגדו לו, לפי שהיה מטיף להם מוסר, ומצביע על מעשיהם הרעים.

כיון שנפרד מהעיר, יצאו כל אנשי העיר ללוותו. פנה ר' שלמה ואמר: מה נאה הודה וזיווה של עיר זו. שאלוהו: הכיצד רבינו אומר דבר זה והלא היה רגיל לומר שאין כסורוקה שהיא הפחותה בערים?

השיב להם ר' שלמה: אף אני אומר כן כשנמצאים אתם בעיר, אבל עתה משיצאתם ללוותני ולא נותר בה איש - הרי היא מלאה הוד והדר.

"ויצא יעקב מבאר שבע" (כח, י)

במדרש (בראשית רבה סח, ב) מופיע אודות מה שנטל אליפו מיעקב את כל רכושו, שיעקב אמר 'לית אנא מובד סברי מן בריי' (אינני מאבד את ביטחוני בבוראי), אלא עזרי מעם ה'".

באחת הפעמים באמצע שיעורו של רבי חיים מוולאז'ין, שאל הרב את תלמידיו למי יש שעון. השקט שהשתרר - ענה את התשובה בלי מילים. לאף אחד לא היה שעון. אמר רבי חיים לתלמידיו: "סימן הוא שחסר לנו בביטחון בהשם, שכן אם היינו בוטחים בו יתברך כראוי, היה לנו כעת שעון, אפילו שעון זהב".

המשיך רבי חיים במסירת השיעור, כשלפתע נשמעו דפיקות בדלת, חייל לבוש במדי הצבא ניגש אל השולחן בבהילות: "רבי, סליחה על ההפרעה. יהודי אני, משרת בעל כרחי בצבא של גויים. יוצאים אנו כעת אל הקרב, וברשותי יש שעון יקר",

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין ביוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

סיפורים נפלאים פרשת ויצא

בעולם. יודעים הם שאין זה מתאים לשאול אותי על החנות, ובכל זאת הגיעו אלי לשאול בחוות דעתי. "משמע, אין להם מישהו אחר לשאול אותו על כך! אם כן, החובה מוטלת עלי לעשות כל שאפשר כדי שירגישו שעזרתי להם בלב שלם. "ולא רק אני מצווה בזכות גדולה זו לעזור לשבורי לב", הטעים החזון איש מדוע אין כאן טורח ציבור, "כל הנכחים באולם מצווים אף הם כמוני בדיוק בעזרה נצרכת זו לגלמודים אלו..."

***

נשוב לרחל שמסרה סימניה לאחותה בלא לשאול לחוות דעתו של יעקב. חז"ל הפליגו מאוד בחומרת העוון לבייש יהודי. רחל מלמדת אותנו שלמרות שאסור להצטדק ולקיים מצוות על חשבון אחרים, יש מצוות שמוטלות על הכלל, יש איסורים שבכל מחיר אסור לעבור. במקרה שכזה אין שואלים ואין מבקשים רשות. כולם חייבים במצוה באותה צורה ובאותה רמת חיוב. "עמדה ומסרה לה אותן סימנים". ויעקב? הוא לא יכעס. זה אמנם על חשבוננו, אבל אף הוא חייב במניעת בזיונה של לאה... (במחשבה תחילה)

"ויאמר לבן לא יעשה כן במקומו לתת הצעירה לפני הבכירה" (כט, כו)

מסופר על הרה"ק בעל ה"פני מנחם" מגור זי"ע שקרא פעם לאיזה 'עסקן' ובקש ממנו לעזור למאן דהו, ואותו עסקן לא ענה תשובה ישירה, אלא הנהן בראשו איזה תשובה מתחמקת... אמר לו הרבי בפיקחותו: "אל תענה לי תשובות כמו פוליטיקאי..." והסביר את עצמו ואמר: גם כאן יעקב שואל את לבן: "למה רמיתני?" ומה עונה לו לבן על כך: "לא יעשה כן במקומו לתת הצעירה לפני הבכירה". ונשאלת השאלה: איך יכול היה לבן להיות כל כך גס רוח ולומר ליעקב כזאת תשובה, איפה הוא היה עד עכשיו עם הטענה הזאת? אלא זה היה כוונתו של לבן, "לא יעשה כן במקומו" - אצלנו לא נוהגים לומר "כן", רק עונים בדרך עקיפה...

"ויאהב גם את רחל מלאה" (כט, ל)

ניתן לפרש שיעקב אהב את רחל גם מסיבת לאה, כלומר: שע"י שלא רימתה את יעקב ורחל לא סיפרה לו מזה - מדה טובה זו של רחל השפיעה על יעקב שיאהב אותה יותר ויותר. (ר' שלמה קלוגר)

"וישב לבן למקומו ויעקב הלך לדרכו" (לב, א-ב)

למרות שראה לבן את מעשי יעקב עדיין לא הושפע ממנו להיטיב מעשיו, אלא "וישב לבן למקומו" נשאר "לשבת" במקומו, במדרגתו הראשונה בדעות ובמדות, ולעומת זאת יעקב החזיק מעמד ולא הושפע מלבן לרעה אלא "ויעקב הלך לדרכו" התקדם והלך בדרכו, דרך ה'. (ע"פ ר' מאיר שמחה מדווינסק)

התורה מעדנת את האדם, אבל זה לא מספיק, אם האדם לא מתייגע לשנות את המידות ולשפרן, התורה לבד, זה לא מספיק. והביא לו ראייה מהפרשה שלנו, אליפז למד אצל זקינו יצחק, ומה למד אצלו? "לא תרצח". וכי את הלאו של "לא תגזול" ו"לא תגנוב" הוא לא למד אצלו? הוא למד שאסור להיות רוצח, ושוודד מותר כן להיות? מה התירוץ? אם הוא לא היה לומד תורה הוא היה רוצח, אבל היות שלמד תורה, והתורה מעדנת את האדם, אז זה הועיל לו להוריד אותו מדרגת "רוצח" לדרגת "שוודד". אמר לו הסטייפלער, וודאי שהתורה עוזרת, שבלי התורה הוא היה רוצח ואילו עם התורה הוא סתם "חיה רעה". אם לא עובדים על המידות, זה לא מספיק.

"ויהי בבוקר והנה היא לאה" (כט, כה)

"לפי שמסר יעקב סימנים לרחל, וכשראתה רחל שמכניסין לו לאה, אמרה: עכשיו תיכלם אחותי. עמדה ומסרה לה אותן סימנים" (רש"י).

המעשה של מסירת הסימנים ללאה היה מפעים בכל קנה מידה. העובדה שהיא יכולה לעלות בגורלו של עשו, להפסיד את כל הקמת בית ישראל יחד עם יעקב אבינו, ואולי לאבד חוץ מעולמה הגשמי גם את עולמה הרוחני - הייתה ידועה לרחל בפירוש. והיא ויתרה. לקחה את הסיכון ומסרה סימניה לאחותה. וכאן הבן שואל: ייתכן סיכון - לפחות קטן - שיעקב יתוודע לכך שזו לאה, שהוא יכעס על רחל ויגרש את לאה ובמקום המטרה הנעלית, למנוע מלאה להתבייש, ייתכן מצב של בושה גדולה וכפולה.

הכיצד נטלה רחל את העוז לעשות חסד עם אחותה - שלא תבוש - על חשבוננו של יעקב!...!***

מחוץ לחדרו של החזון איש הסתובב בעצבנות קלה תלמיד חכם צעיר, רבי יהושע ברים שמו. הוא ממתין לחזון איש כרבע שעה, בדרכם למסיבת ה'תנאים' של בחור מבוגר שזכה להבטחת החזון איש שישתתף בתנאים.

בתוך החדר ישב החזון איש עם זוג יהודים בגיל העמידה, הם שטחו על השולחן מחטים וחוטים, כפתורים ממינים וגדלים שונים, הם מראים לחזון איש אחד אחרי השני, הבעל אומר את דעתו, הגברת מחווה את דעתה והחזון איש פוסק... הם רושמים את דבריו וממשיכים הלאה, כאילו זה הדבר הכי טבעי ונכון.

ר' יהושע ברים מסתובב בחוץ בלחץ. החתן מחכה כבר וכל הנוכחים ממתניעים שהחזון איש יגיע לכבד בנוכחותו את התנאים. רק כעבור זמן ארוך יצאו בני הזוג, נטלו את צרורותיהם ופנו משם, והחזון איש מסביר במתיקות לר' יהושע: "טורח ציבור - יודע אני מהו ואינו קל בעיני כלל, חלילה וחס". ר' יהושע המתין בשתיקה, דעת הייתה בו וידע שההסבר יגיע מיד. החזון איש המשיך בעדינות מתנצלת: "בני הזוג הללו ניצלו מן המלחמה הנוראה. הם הגיעו לארץ חסרי כל ובדעתם לפתוח באמצעות כספי השילומים - חנות למוצרי תפירה ממנה יתפרנסו. אין להם בני משפחה קרובים, אין להם בני משפחה רחוקים. בודדים הם